

3. Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ Α' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

❖ Εκκρεμότητες της Συνθήκης του Βουκουρεστίου:

- άφησε ανοικτό το ζήτημα των ελληνοαλβανικών συνόρων και αυτό των νήσων του Ανατολικού Αιγαίου.

❖ Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας (1913):

- Οι Μεγάλες Δυνάμεις επιδίκασαν στην Αλβανία τις επαρχίες Χιμάρας, Αργυροκάστρου και Κορυτσάς, όπου ο πληθυσμός στην πλειονότητα ήταν ελληνικός. Επίσης, δεν επιλύθηκε το ζήτημα των νήσων του Ανατολικού Αιγαίου.

Η διαφωνία Βενιζέλου- Κων/νου: Ο Βενιζέλος, θεωρώντας ότι η Αντάντ θα κέρδιζε τον πόλεμο και προσβλέποντας στην εξασφάλιση εδαφικών ωφελειών για τη χώρα, υποστήριξε ότι η Ελλάδα έπρεπε να ταχθεί στο πλευρό της Αγγλίας και της Γαλλίας.

Από την άλλη μεριά, ο υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Στρέιτ, ο φιλογερμανός βασιλιάς Κων/νος* και το Γενικό Επιτελείο έκριναν ότι η Ελλάδα θα έπρεπε να τηρήσει διαρκή ουδετερότητα (..)



Το 1915 η κυβέρνηση Βενιζέλου εξαναγκάστηκε δύο φορές σε παραίτηση, εξαιτίας της άρνησης του Κων/νου να επιτρέψει στον εκλεγμένο πρωθυπουργό να εφαρμόσει την πολιτική που ενέκρινε ο λαός → Πολιτική κρίση και συνταγματική εκτροπή. Στις εκλογές του Δεκεμβρίου του 1915 απείχε το Κόμμα των Φιλελευθέρων (του Βενιζέλου). Την Ελλάδα κυβερνούσε στο εξής ο βασιλιάς Κων/νος και οι σύμβουλοί του, χωρίς λαός να εκπροσωπείται ουσιαστικά από το κοινοβούλιο. Η κατάσταση έγινε πολύπλοκη όταν κινδύνεψε η Μακεδονία από τα βουλγαρικά στρατεύματα την άνοιξη και το καλοκαίρι του 1916.

Εθνικός Διχασμός (1915-1917): Η διαφωνία σε επίπεδο κορυφής προκάλεσε πολιτική ανωμαλία και δίχασε το λαό, προκαλώντας μίσος αγεφύρωτο ανάμεσα στην βενιζελική και την αντιβενιζελική παράταξη, το οποίο εκδηλώθηκε με ακρότητες και από τις δύο πλευρές (προπηλακισμούς, διώξεις, δολοφονίες). Αποκορύφωμα: ο Βενιζέλος οδηγήθηκε στην επανάσταση και δημιούργησε δική του κυβέρνηση στη Θεσσαλονίκη. Ο Διχασμός επεκτάθηκε και στο στράτευμα, με τους φιλοβασιλικούς αξιωματικούς (Επίστρατοι) και τους βενιζελικούς (Αμυνίτες).**

Ο ρόλος των Αγγλογάλλων: Οι κυβερνήσεις της Γαλλίας και της Αγγλίας προσπάθησαν να πειθαναγκάσουν την ελληνική κυβέρνηση να εγκαταλείψει την ουδετερότητα → οι στόλοι της Αγγλίας και της Γαλλίας επέβαλαν μερικό αποκλεισμό των ελληνικών παραλίων.

Νοεμβριανά 1916: αιματηρές συγκρούσεις μεταξύ μονάδων πιστών στην κυβέρνηση της Αθήνας και αγγέλων που είχαν αποβιβάσει οι Γάλλοι, για να παραλάβουν πολεμικό υλικό που είχε συμφωνήσει να παραδώσει η κυβέρνηση.

Διώξεις εναντίον βενιζελικών στην ελληνική πρωτεύουσα, με πρωταγωνιστές τους αντιβενιζελικούς Επίστρατους, είχαν ως συνέπεια τη σκλήρυνση της θέσης της Γαλλίας έναντι του Κων/νου και την εκθρόνισή του.

Την πρωτοβουλία της εκθρόνισης ανέλαβε η Γαλλία, με τη συναίνεση της Αγγλίας και της Ιταλίας.

29 Μαΐου/ 11 Ιουνίου 1917: εκπρόσωπος της Γαλλίας επέδωσε στην ελληνική κυβέρνηση τελεσίγραφο με το οποίο απαιτούσε την παραίτηση του Κων/νου.

Νέος βασιλιάς: ο γιος του Κων/νου, Αλέξανδρος.

→ Σχηματισμός νέας κυβέρνησης από τον Βενιζέλο, η οποία έσπευσε να κηρύξει τον πόλεμο εναντίον της Γερμανίας και των συμμάχων της.